

## Mukanda ya zole ya Polo na sika ya **TIMOTE** **NKOTOLO**

Na kusonika mukanda yayi ya zole, Polo kele na boloko na mbanza Loma. Yandi ke na kufidisa mukanda yayi na sika ya Timote yina kele nkundi ya yandi ya luzolo. Mukanda yayi kele mutindu kimbangi ya kimpeve.

### **Dibuku yayi kele ya kukabuka mutindu yayi:**

- Bambote (2Ti 1.1-2).
- Polo ke na kuvutula matondo na Nzambi samu na luzolo mpe kiminu ya Timote. Yandi ke na kukindisa mpe Timote na kuvwanda ya kusikama na kati ya bantontolo mpe na kunwana na kibakala mutindu kinwani ya Yesu-Klisto (2Ti 1.3-2.13).
- Polo ke na kukindisa Timote na kusala keba na bayina ke mangaka butsyelika. Yandi ke na kuzabisa mpe Timote na kulanda nkadulu ya yandi Polo, mpe na kuvwanda ya kukwikama na ndongosolo ya kufwanana na Mambu ya Nzambi yina yandi longokaka katuka buntwenya (2Ti 2.14-4.5).
- Polo ke na kuzabisa ti yandi me nwana muzingu ya mbote, mpe yandi me manisa kisalu yina Nzambi pesaka yandi. Na kumanisa, yandi ke na kupesa bambote ya nsuka (2Ti 4.6-22).

*Bambote*

<sup>1</sup> Ni munu Polo yina kele ntumwa\* ya Yesu-Klisto mutindu Nzambi zolaka. Mu kele ntumwa samu na kuzabisa luzingu ya mankululu yina Nzambi pesaka nsilulu na bayina kele ya kukangama na Yesu-Klisto.

<sup>2</sup> Mu ke na kusonika na nge, Timote, mwana ya munu ya luzolo. Bika ti Tata Nzambi mpe Mfumu ya beto Yesu-Klisto, kusakumuna nge, kutala nge kyadi, mpe kupesa nge kizunu.

*Polo ke na kuvutula matondo na Nzambi samu na Timote*

<sup>3</sup> Mu ke sadilaka Nzambi ata kuvwanda na dyambu ya yimbi na kati ya ntima mutindu bankooko ya munu salaka. Mu ke bikaka ve na kutonda yandi mpimpa na ntangu na kusambidila nge.

<sup>4</sup> Mu ke na kubambuka moyo na mansangasa ya nge, mpe mu ke na nsatu ya kulutula ya kutala dyaka nge, samu ti mu vwanda ya kufuluka na kilengi.

<sup>5</sup> Mu ke na kubambuka na kiminu ya tsyelika yina kele na nge. Kiminu yina nkooko ya nge ya kento Loyise mpe mama ya nge Enise tekilaka na kuzwa. Mu ke na kivuvu ti nge mpe kele na yawu.

<sup>6</sup> Ni yawu yina, mu ke na kubambula nge moyo mambu yayi: Sadila na luzingu ya nge dikabu ya Nzambi yina nge kuzwaka ntangu mu tulaka nge maboko.

<sup>7</sup> Ya tsyelika, Nzambi pesaka ve beto Mpeve ya boma, kasi Mpeve yina ke pesaka beto ngolo, luzolo, mpe mayela ya kuzaba na kukutika nzutu.

<sup>8</sup> Na yina, kutala ve nsoni na kutuba kimbangi ya Mfumu ya beto, mpe nsoni ya munu yina kele

na boloko samu na yandi. Kasi nge fwana kutala mpasi kintwadi na munu samu na kumwangisa Nsangu ya Mbote\* na ngolo yina Nzambi ke pesaka.

<sup>9</sup> Ni Nzambi vuukisaka beto mpe bokilaka beto samu na kuvwanda dikanda ya yandi. Ya kele ve ti yandi salaka mutindu yina samu na bisalu ya beto, kasi samu ti yandi zolaka ti yawu salama mutindu yina samu na bumbote ya yandi. Ya kele bumbote yina Nzambi lakisaka beto na Yesu-Klisto, ntete mbandukulu ya yinza salama.

<sup>10</sup> Kasi ntangu yayi, yandi me lakisa yawu na meso ya bantu nyonso na nkwizulu ya Yesu-Klisto, Muvuukisi ya beto. Ni yandi mwangisaka ngolo ya lufwa, mpe zabisaka luzingu yina ke manisaka ve na lusalusu ya Nsangu ya Mbote.

<sup>11</sup> Nzambi pesaka munu kisalu ya kuzabisa Nsangu ya Mbote yina mutindu ntumwa\* mpe mulongisi.

<sup>12</sup> Ni samu na yawu mu ke na kutala bampasi yayi. Kasi mu ke na kutala ve nsoni, samu ti mu zaba ti mu me sala kiminu na Nzambi, mpe mu zaba ti yandi kele na ngolo ya kubumba kisalu yina yandi pesaka munu tii ntangu kilumbu yina ke kuma.

<sup>13</sup> Baka mutindu kifwani mambu ya tsyelika yina mu zabisaka nge, mpe sikama mbote na kiminu mpe luzolo yina ke katukaka na Yesu-Klisto.

<sup>14</sup> Bumba na lusalusu ya Mpeve ya Longo yina kele na beto, malongi ya mbote yina nge kuzwaka.

<sup>15</sup> Mutindu nge zaba yawu, bantu nyonso ya kizunga ya Aziya me kima munu. Na kati ya bawu

kele Fizele mpe Emozone.

<sup>16</sup> Bika ti Nzambi kutala dikanda ya Onezifole kyadi, samu ti yandi vwandaka kindisa munu konso ntangu. Yandi vwandaka ve na nsoni ya munu yina kele na boloko.

<sup>17</sup> Kasi ntangu yandi kumaka na mbanza Loma, yandi vwandaka na luzolo ya kulutula na kusosa munu bisika nyonso, mpe yandi talaka munu.

<sup>18</sup> Bika ti Mfumu Yesu-Klisto kusala ti Mfumu Nzambi tala yandi kyadi ntangu Kilumbu\* yina ke kuma. Nge zaba mbote kulutula bantu nyonso wapi mutindu yandi sadisaka munu na mbanza Efeso.

## 2

### *Kinwani ya kukwikama na Yesu-Klisto*

<sup>1</sup> Kasi na yina me tadila nge mwana ya munu, Timote, nge fwana kuzwa ngolo ya nge na lusakumu yina ke katukaka na Yesu-Klisto.

<sup>2</sup> Pesa na bantu ya kukwikama na Yesu-Klisto ndongosolo yina nge kuzwaka na munu na ntwala ya bambangi mingi. Bawu mpe fwana kuvwanda ya kulunga na kulongisa yawu na bantu ya nkaka.

<sup>3</sup> Nge fwana kutala mpasi kintwadi na munu mutindu kinwani ya mbote ya Yesu-Klisto.

<sup>4</sup> Kinwani yina, ke salaka ntangu nyonso kisalu ya yandi, lenda kulutisa ve ntangu ya yandi na kulanda mambu ya bayina kele ve binwani, kana yandi zola kuyangidika mfumu ya yandi.

<sup>5</sup> Mutindu mosi mpe, muntu yina ke kimaka mbangu lenda kununga ve kana yandi zitisa ve misiku ya yawu.

<sup>6</sup> Mpe kisadi-bilanga yina me sala mingi fwana kuvwanda muntu ya ntete na kuzwa kikunku ya bambuma.

<sup>7</sup> Yindula mbote mambu yina mu ke na kuzabisa nge, mpe Mfumu ke pesa nge mayela ya kubakula mambu nyonso yina.

<sup>8</sup> Bambuka moyo na Yesu-Klisto yina butukaka na dikanda ya Davidi, mpe yina vumbukaka na kati ya bantu ya kufwa, mutindu ke na kuzabisa Nsangu ya Mbote\* yina mu ke na kulongisa.

<sup>9</sup> Ni samu na yawu mu ke na kutala mpasi, mpe mu kele ya kukangama na bisengo mutindu kimpumbulu. Kasi Mambu ya Nzambi kele ya kukangama ve.

<sup>10</sup> Ni yawu yina, mu ke na kutatamana na kundima bampasi nyonso yayi samu na bayina Nzambi soolaka, samu ti Yesu-Klisto vuukisa mpe bawu. Na yina, bawu ke kota na nkembo ya seko.

<sup>11</sup> Mambu yayi kele ya tsyelika:

Kana beto kufwa kintwadi na yandi,  
beto ke zinga mpe kintwadi na yandi.

<sup>12</sup> Kana beto tala mpasi kintwadi na yandi,  
beto ke nunga mpe kintwadi na yandi.

Kana beto manga yandi,  
yandi mpe ke manga beto.

<sup>13</sup> Kana beto kele ve ya kukwikama na yandi,  
yandi kele kaka ya kukwikama na beto  
samu ti yandi lenda kumanga ve mambu ya yandi  
mosi.

*Kisadi ya mbote na meso ya Nzambi*

<sup>14</sup> Nge fwana kubambula bantu nyonso moyo na mambu nyonso yayi. Nge fwana mpe kuzabisa

bawu na butsyelika nyonso na meso ya Nzambi na kuswana ve na mambu yina me tadila ndongosolo ya bampova, samu ti yawu kele mambu ya mpamba. Yawu ke bebisaka bayina ke kuwaka yawu.

<sup>15</sup> Nge fwana kusala ngolo na kotalana na meso ya Nzambi mutindu muntu ya bisalu ya mbote. Vwanda mutindu kisadi yina kele ve na nsoni ya kisalu ya yandi, mpe yina ke zabisaka na mbote nyonso nsangu ya butsyelika.

<sup>16</sup> Kuswana ve na mambu ya buzoba mpe ya kuswaswana na kiminu, samu ti bayina ke swanaka na mambu ya mutindu yina ke kabukaka na Nzambi.

<sup>17</sup> Mambu yina bawu ke longisaka kele mutindu mputa ya mafinya yina ke na kukuma nene. Na kuzonza mutindu yina, mu ke na kubanza na Emene mpe Filete.

<sup>18</sup> Bawu kele dyaka ve ya kukwikama na butsyelika, mpe bawu ke na kusala ti bantu mingi vwanda dyaka ve ya kukwikama na kiminu na kuzabisaka bawu ti mvumbukulu na lufwa me salamaka yimeni.

<sup>19</sup> Kasi lufulu ya ngolo yina Nzambi tungaka ke ninganaka ve. Na zulu ya yawu kele ya kusonama mambu ya mutindu yayi: «Mfumu zaba bantu ya yandi.» Mpe dyaka: «Muntu yina ke tubaka ti yandi kele muntu ya Mfumu, fwana kubika na kusala yimbi.»

<sup>20</sup> Na kati ya yinzo ya kele kaka ve na bandonga ya wolo to ya palata. Kasi ya kele mpe na bandonga ya mabaya to ya kuyidika na ntoto ya

kuyoka. Ba ke sadilaka yawu mutindu mosi ve. Bandonga ya wolo mpe ya palata kele samu na bilumbu ya mikembo, kasi ya nkaka kele samu na bilumbu nyonso. <sup>21</sup> Kana muntu vedisa nzutu ya yandi na yimbi nyonso yina mu me zabisa, yandi ke vwanda ya kulunga na kusala bisalu ya mfunu. Yandi ke vwanda samu na kusadila Mfumu ya yandi na mambu nyonso, mpe ke vwanda mfunu samu na Mfumu ya yandi. Yandi kele muntu ya kukubama na kusala konso kisalu ya mbote.

<sup>22</sup> Bika bansatu ya yimbi ya buntwenya. Sadila mambu ya kudedama, ya kiminu, ya luzolo, mpe ya kizunu kintwadi na bayina ke sambilaka Mfumu na ntima ya kuvedila.

<sup>23</sup> Kuswana ve na mambu ya mpamba mpe ya buzoba. Nge zaba ti yawu ke nataka mizingu.

<sup>24</sup> Kasi nge fwana kuzaba ti kisadi ya Mfumu ke swanaka ve. Yandi fwana kuzola bantu nyonso, mpe yandi fwana kuvwanda ya kulunga na kulongisa mpe na kuvibidila bifingu.

<sup>25</sup> Yandi fwana kulongisa na lembami nyonso bayina kele na mabanza ya kuswaswana na yandi, samu ti Nzambi lenda kupesa bawu ngolo ya kusoba nkadulu ya bawu mpe ya kuzaba but-syelika.

<sup>26</sup> Na yina, bawu ke vutukila mabanza ya bawu ya mbote samu na kuvuuka na mitambu ya Satana yina kangaka bawu, mpe salaka ti bawu tumama na luzolo ya yandi.

### 3

*Mambu yina ke salama na bilumbu ya nsuka*

<sup>1</sup> Nge fwana kuzaba mbote mambu yayi: Na bilumbu ya nsuka, bampasi ke lutila.

<sup>2</sup> Bantu ke vwanda na munimi. Bawu ke zola mbongo, ke sala matalana, mpe ke vwanda na lunangu. Bawu ke vwanda bantu ya bifingu, mpe ke manga na kutumama na bibuti ya bawu. Bawu ke zimbana mambu ya mbote yina bampangi salaka bawu, mpe bawu ke zitisa ve bima ya longo\*.

<sup>3</sup> Bawu ke vwanda na ntima ngolo, mpe ke tala ve bantu kyadi. Bawu ke zonga mambu ya yimbi na nzutu ya bampangi, mpe bawu ke lenda ve na kukutika banzutu ya bawu. Bawu ke vwanda na myangu, mpe ke vwanda bambeni ya mambu ya mbote.

<sup>4</sup> Bawu ke funda bampangi. Bawu ke sala mambu ya kulutula yimbi, mpe lunangu ke kumisa bawu bampofo. Bawu ke zola mikembo ya yinza, kasi Nzambi ve.

<sup>5</sup> Bawu ke lakisa ti bawu kele ya kukwikama na Nzambi, kasi bawu ke manga lulendo ya yandi. Kuvwanda ve kintwadi na bantu ya mutindu yina.

<sup>6</sup> Ba ya nkaka na kati ya bawu ke kwendaka na bayinzo ya bantu ya nkaka samu na kuzwa na mitambu ya bawu bakento ya bubolo yina kele na masumu ya kulutula, bayina ke sadilaka bansatu ya konso mutindu.

<sup>7</sup> Bawu ke sosaka kaka na kulongoka, kasi bawu ke bakulaka ve mambu ya tsyelika.

<sup>8</sup> Mutindu Zanese mpe Zambese\* vwandaka zonga mambu ya yimbi na nkumbu ya Moyize,

---

\* **3:8** Bankumbu ya Zanese mpe Zambese kele mutindu bantu vwandaka bokila banganga ya yinsi ya Ngipiti na kinkulu ya ba-Zwife. **3:8** Kbk 7.11,22

ni mutindu yina mpe bantu yayi ke na kuzonza mambu ya yimbi na yina me tadila butsyelika. Bawu ke na mabanza ya kutengama, mpe kiminu ya bawu kele mpamba.

<sup>9</sup> Kasi bawu ke kwenda ntama mingi ve, samu ti bantu nyonso ke tala bulawu ya bawu, mutindu na ntama bawu talaka bulawu ya Zanese na Zambese.

### *Bankindusulu ya nsuka*

<sup>10</sup> Kasi nge landaka munu na ndongosolo ya munu, na nkadulu ya munu, na mabanza ya munu, na kiminu ya munu, na mvibudulu ya munu, na luzolo ya munu, na mutindu mu kele ya kukwikama,

<sup>11</sup> na bampasi yina ba talisaka munu, mpe na bampasi ya munu. Nge zaba mambu yina kuminaka munu na mbanza Antyose, Ikoni, mpe Lisitele, mpe wapi mutindu ya bampasi mu talaka. Kasi Mfumu katulaka munu na bampasi ya mambu nyonso yina.

<sup>12</sup> Ya tsyelika, bantu nyonso yina ke zola kuzinga kintwadi na Yesu-Klisto na kuvwanda ya kukwikama na Nzambi, ke tala mpasi mingi.

<sup>13</sup> Bantu ya yimbi mpe ya luvunu ke lutila na kusala yimbi. Bawu ke vuna bampangi mpe ke vuna mpe banzutu ya bawu mosi.

<sup>14</sup> Kasi samu na nge, vwanda ya kukwikama na mambu yina nge longokaka mpe ndimaka na ntima mosi. Nge mosi zaba na nani nge longokaka yawu.

<sup>15</sup> Ya tsyelika, nge zaba Dibuku ya Nzambi katuka bumwana ya nge. Yawu lenda kupesa

nge ndwenga yina ke nataka na mpulusu na kuvwanda na kiminu na Yesu-Klisto.

<sup>16</sup> Mambu nyonso yina kele ya kusonama na Dibuku ya Nzambi, katukaka na Nzambi, mpe kele mfunu samu na kulongisa, kungala, kukumisa ya kudedama, mpe kusungika muntu na kuzinga na mutindu ya kudedama.

<sup>17</sup> Na yina, muntu ya kukwikama na Nzambi ke vwanda ya kukubama mpe ya kulunga na kusala konso kisalu ya mbote.

## 4

<sup>1</sup> Na meso ya Nzambi mpe ya Yesu-Klisto yina ke fundisa bantu ya moyo mpe ya kufwa, mpe yina ke kwiza na kati ya Kimfumu ya yandi, mu ke na kutumisa nge mambu yayi:

<sup>2</sup> Longisa Mambu ya Nzambi, mpe tatamana na kuzabisa yawu ata ya vwanda ntangu ya mbote to ya yimbi. Ngala, semba mpe kindisa bantu na kulongisa bawu na mvibudulu nyonso.

<sup>3</sup> Ya tsyelika, ntangu ke kwiza yina bantu ke zola dyaka ve na kuwa ndongosolo ya tsyelika. Bawu ke sadila bansatu ya bawu, mpe ke kutika pene-pene ya bawu, nkonga ya milongisi yina ke zabisa bawu mambu yina bawu ke zolaka na kuwa.

<sup>4</sup> Bawu ke kanga makutu ya bawu samu na kuwa ve butsyelika, mpe ke zibula yawu samu na kuwa bandongosolo ya luvunu.

<sup>5</sup> Kasi nge, tatamana na kukutika nzutu ya nge na mambu nyonso. Vibidila bampasi, mwangisa Nsangu ya Mbote\*, mpe sala kisalu nyonso ya nge ya kisadi ya Nzambi.

<sup>6</sup> Na yina me tadila munu, Polo, ngunga ya munu me lunga samu na kupesa luzingu ya munu na Nzambi mutindu munkayulu. Ntangu ya munu ya kufwa me kuma pene-pene.

<sup>7</sup> Mu me nwana muzingu ya mbote. Mutindu muntu yina ke kimaka mbangu, mu me manisa kisalu yina Nzambi pesaka munu, mpe mu me keba ndongosolo ya kiminu.

<sup>8</sup> Katuka ntangu yayi, Nzambi me bumbila munu musendo na mazulu, samu ti mu me sala mambu ya kulunga. Mfumu yina ke fundisaka na mutindu ya kudedama ke pesa munu yimpu ya mpulusu na kilumbu yina yandi ke fundisa bantu. Yandi ke pesa yawu kaka na munu ve, kasi mpe na bayina nyonso ke vingilaka na luzolo nyonso kilumbu yina yandi ke vutuka.

*Bansangu yina me tadila bantu ya nkaka*

<sup>9</sup> Sala ngolo na kukwiza nswalu kisika mu kele,

<sup>10</sup> samu ti Demase me bika munu, munu mosi. Yandi ke na kuzola mambu ya yinza ya ntangu yayi, mpe me kwenda na mbanza Tesalonika. Kense me kwenda na kizunga ya Ngalatiya, mpe Tite na kizunga ya Dalematiya.

<sup>11</sup> Kaka Luke me bikana awa na munu. Kwiza kintwadi na Make, samu ti yandi lenda kusadisa munu na kisalu ya munu.

<sup>12</sup> Mu fidisaka Tisike na mbanza Efeso.

<sup>13</sup> Ntangu nge ke kwiza, lutila na mbanza Towase, mpe natina munu kiyunga yina mu bikaka na sika ya Kalepuse. Natina munu mpe

mabuku, kasi mu ke na kuzola ya kulutula mabuku yina kele ya kusunama na bampusu ya bibulu.

<sup>14</sup> Alezande, yina kele kisadi-bisengo, me talisa munu mpasi mingi. Kasi Mfumu ke pesa yandi musendo yina me fwanana na mavanga ya yandi.

<sup>15</sup> Nge mpe, sala keba na yandi, samu ti yandi ke na kuzola ve mambu yina beto ke na kulongisa.

<sup>16</sup> Ntangu ba nataka munu na yinzo ya lufundusu na mbala ya ntete samu na kunwanina nzutu ya munu, ata muntu sadisaka munu. Bawu nyonso kimaka munu. Bika ti Nzambi kulemvokila bawu.

<sup>17</sup> Kasi Mfumu bikaka munu mosi ve. Yandi pesaka munu ngolo, samu ti mu zabisa ya kulutula Nsangu ya Mbote\*, mpe bayina nyonso kele ve ba-Zwife yina vwandaka kuna kuwaka yawu. Na yina, Mfumu kuulaka munu na lufwa na maboko ya nkosi.

<sup>18</sup> Mfumu ke kuula dyaka munu na mambu nyonso ya yimbi, mpe ke kotisa munu na Kimfumu ya yandi na mazulu. Bika ti nkembo kuvwanda bantangu nyonso ya Mfumu! Amen.

### *Bambote ya nsuka*

<sup>19</sup> Pesa mbote na Pisile, Akila, mpe na dikanda ya Onezifole.

<sup>20</sup> Elase bikanaka na mbanza Kolinto, mpe mu bikaka Tofime na mbanza Mile, samu ti yandi vwandaka na kimbevo.

<sup>21</sup> Sala ngolo na kukwiza ntete beto kuma na ntangu ya madidi ya ngolo. Ebuluse, Pudense, Linuse, Kolodya, mpe bampangi nyonso ya nkaka me fidisa nge mbote.

<sup>22</sup> Bika ti Mfumu kuvwanda na nge, mpe bika ti lusakumunu ya yandi kuvwanda na beno! Amen.

**Mambu ya Nzambi**  
**The Holy Bible in the Kitoba language of Congo**  
**Bible entier en Kituba de Congo-Brazzaville**

copyright © 2025 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kituba)

Contributor: Wycliffe USA

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-14

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 May 2025 from source files dated 14 May 2025

a854b3e0-daa0-5e79-9026-5b48865cc4ea